

Prognoza oddziaływania na środowisko

**miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru
położonego we wsi Luciny**

***Opracowanie:
mgr Karolina Marek***

Poznań, marzec 2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania	3
2. Podstawy formalno – prawne opracowania	3
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	4
4. Metody pracy i materiały źródłowe	6

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem	8
6. Charakterystyka i stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań	9
6.1 Rzeźba terenu	9
6.2 Warunki geologiczno–gruntowe	9
6.3 Warunki wodne	10
6.4 Gleby	10
6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy	12
6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny	12

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i innych ustaleń projektu planu	15
7.1 Cel opracowania projektu planu	15
7.2 Ustalenia projektu planu	15
7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.	17
7.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń projektu planu	21
7.5 Istotne dla projektu planu zapisy zawarte w ustawach	21
7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu	23
8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, w tym:	24
8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby	24
8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża	24
8.3 Oddziaływanie na warunki wodne	25
8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000	25
8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny	26
8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	26
8.7 Oddziaływanie na ludzi	26
8.8 Oddziaływanie na krajobraz	26
9. Rozwiązania alternatywne	27
10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko	27
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu... oraz częstotliwość jej przeprowadzania	27
12. Streszczenie	28

ZAŁĄCZNIKI

1. Projekt mpzp dla obszaru położonego we wsi Luciny	
--	--

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Luciny. Plan ten został wywołany uchwałą Nr 187/XIX/12 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 lutego 2012 r.

Opracowanie obejmuje obszar o powierzchni ok. 610 ha na gruntach gminy Śrem. W granicach planu znajdują się tereny rolnicze, łąki i pastwiska, lasy oraz obszary proponowane do zalesienia. Z projektu miejscowego planu został wyłączony obszar zabudowy wiejskiej wraz z terenami sąsiednimi, w stosunku do których zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy

2. Podstawy formalno – prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z dnia 7 listopada 2008 r.) na organie administracji opracowującym m.in. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. planu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – ma na celu przede wszystkim określenie:

- przeznaczenia terenu oraz linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- szczególnych warunków zagospodarowania terenu, w tym ograniczeń wynikających między innymi z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Analizie i ocenie podlega projekt planu wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny nr 3 do niniejszego opracowania. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu miejscowego.

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, prognoza oddziaływania na środowisko musi być opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a informacje w niej zawarte dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2012 poz. 145),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz.U. z 2012 r. poz. 463)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. *w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Luciny.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas klimatu województwa Wielkopolskiego, R. Farat (red.), IMGW w Poznaniu, 2004,
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno–geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET–POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,
- Mała retencja wodna w Wielkopolsce i jej uwarunkowania przyrodnicze M. Kraska, A. Kaniecki, PAN Kraków, 1995,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników, J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Ocena wstępna jakości powietrza w Wielkopolsce – Pierwszy etap dostosowania monitoringu do prawodawstwa Unii Europejskiej, D. Krysiak, M. Pyłuk, Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://www.fineprint.com>), 2002,
- Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, L. Ryszkowski, A. Kędziora (red.), Prodruk, Poznań 2005,
- Parki krajobrazowe w Polsce, red. G. Rąkowski, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, 2002,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, WIOŚ, Poznań, 2011,
- Rozwój rolnictwa i jego wpływ na gospodarkę przestrzenną Wielkopolski, A. Bobrowski, Prodruk, Poznań 2005,
- Śrem, Z. Szmidt 1994, WBP, Poznań, 1994.

Materiały kartograficzne

- mapa zasadnicza w skali 1:1000 dla obszaru planu,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N–33–143–C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2005,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N–33–142–D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2004,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N–33–143–C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N–33–142–D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa glebowo – rolnicza dla gminy Śrem.

Dokumenty i inne opracowania:

- Uchwała Nr 187/XIX/12 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny,
- Uchwała Nr 307/XXXIII/2013 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 marca 2013 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem (Uchwała Nr 24/V/11 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 stycznia 2011 r.),
- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego,
- Program ochrony Środowiska dla gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Plan gospodarki odpadami dla gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013, Warszawa 2007,
- II Polityka ekologiczna Państwa, Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010, Warszawa 2002,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Inne źródła:

- wizje terenowe (sierpień 2012 r.),
- <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- gis.srem.pl,
- www.srem.pl,
- www.poznan.pios.gov.pl.

Powyższe materiały, w połączeniu ze szczegółową wizją terenową, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 5 i 6 *Prognozy*.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono szereg badań terenowych, a także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Prognoza została opracowana w zakresie, jaki umożliwił stan dostępnych informacji a także stopień szczegółowości zapisu planu.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem

Luciny położone są w Wielkopolsce, w powiecie śremskim, w gminie Śrem, w odległości ok. 8 km na północny wschód od Śremu i na północ od drogi prowadzącej do Zaniemyśla, przy drodze wojewódzkiej nr 432 Leszno – Krzywiń – Śrem – Środa Wielkopolska - Września. Zabudowa we wsi skoncentrowana jest wzdłuż głównej drogi. Główne zabudowania rozciągają się wzdłuż drogi, przy czym po stronie wschodniej dominujące są zabudowania folwarczne z końca XIX wieku, wśród których, oprócz zabudowań gospodarczych, występują także budynki mieszkalne – dwojaki. Z zespołem zabudowań folwarcznych sąsiaduje zniszczony park krajobrazowy ze szczątkowo zachowanym drzewostanem. Wśród jeszcze rosnących drzew wyróżnić można robinie akacjowe, które tworzą także szpaler przy drodze do folwarku. Na południowy zachód od wsi rozciąga się kompleks leśny z młodnikiem sosnowym, ponadto w lesie rosną robinie akacjowe i brzozy. Na południe od zabudowań wsi przez lasy przebiega droga nr 435 prowadząca z Zaniemyśla do Śremu.

W bezpośrednim sąsiedztwie analizowanego obszaru występuje Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Łęgi Mechlińskie, chroniący lasy łęgowe i gradowe oraz mający na celu zachowanie wodnych, podmokłych i wilgotnych siedlisk przyrodniczych o dużych wartościach krajobrazowych, naukowo-dydaktycznych, charakterystycznych dla zalewowej doliny rzeki Warty i obiektów kulturowych.

Użytki ekologiczne na terenie gminy Śrem – uznano 14 obiektów przyrodniczych (starorzecza, śródlęśne oczka wodne, zabagnione zalewowe łąki, wydmy i płaty nie użytkowanej roślinności oraz miejsca rozrodu płazów): Bagienko, Żowiniec, Bobrzysko, Potop, Jezioro, Stara Warta, Samotnie, Przesmyk, Łokcie I, Łokcie II, Żurawiec, Kocanki, Żabie Oczka, Starorzecza w Łęgu.

Jednocześnie obszar opracowania sąsiaduje z obszarami Natura 2000, stanowiącymi spójną sieć ekologiczną, mającą na celu zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej:

- obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” (PLB300017)

- specjalnym obszarem ochrony siedlisk „Rogalińska Dolina Warty” (PLH300012).

Ostoja Rogalińska zajmuje fragment otoczonej łąkami o bagnami doliny Warty, gdzie rzeka meandrując stworzyła liczne starorzecza na terasie zalewowej. W dolinie zachowane są płaty lasów łęgowych, również wierzbowych i topolowych, zagrożonych w skali kraju, a na wyższych terasach kompleksy grądów. Występuje tu grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych.

Rogalińska Dolina Warty obejmuje obszar z licznymi starorzeczami i zastoiskami otoczonymi przez bagna i łąki. Położona jest w większości na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Prawie połowę powierzchni pokrywają lasy, przede wszystkim iglaste i mieszane. Obszar ten jest słynny z ponad tysiąca starych dębów. Na obszarze występuje 10 rodzajów cennych siedlisk, w tym: łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe, łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska alkaliczne.

Powyższe Obszary Natura 2000 łączą się z Rogalińskim Parkiem Krajobrazowym chroniącym przede wszystkim Dolinę Środkowej Warty wraz ze starorzeczami. Główne cele ochrony tego Parku jest zachowanie:

- unikatowego krajobrazu doliny rzeki Warty wraz z jej starorzeczami,
- siedlisk przyrodniczych związanych funkcjonalnie doliną rzeki,
- bogactwa fauny i flory,
- skupisk starych i okazałych dębów,
- walorów kulturowych.

6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1 Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno - geograficznej Polski J. Kondrackiego gmina Śrem rozciąga się w trzech regionach geograficznych:

- Pradolina Warszawsko – Berlińska (Kotlina Śremska),
- Pojezierze Wielkopolskie (Równina Wrzesińska),
- Pojezierze Leszczyńskie (Równina Kościańska, Pojezierze Krzywińskie, Wał Żerkowski).

Badany teren zlokalizowany jest w mezoregionie Kotlina Śremska (315.64) i Równina Wrzesińska (315.56), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315).

Do Kotliny Śremskiej należy odcinek doliny Warty – od ujścia Prosny do ujścia Kanału Mosińskiego. Na omawianym obszarze Warta płynie w kierunku równoleżnikowym (wschód – zachód), dopiero na dalszym odcinku (pod Śremem) kierunek zmienia się na południkowy. Z kolei Równina Wrzesińska od północy i wschodu graniczy z Pojezierzem Gnieźnieńskim, od południa z Kotliną Śremską i Doliną Konińską, natomiast od zachodu z Poznańskim Przełomem Warty.

Rzeźba terenu wsi Luciny nie jest urozmaicona i kształtuje się na wysokościach od 78 do 79 m n.p.m., przy czym teren opada w kierunku zachodnim.

Rzeźba terenu obszarów objętych zmianą projektu miejscowego planu nie stwarza większych ograniczeń w zagospodarowaniu.

6.2 Warunki geologiczne – gruntowe

Według mapy hydrologicznej w rejonie obszaru objętego opracowaniem występują

grunty o przepuszczalności:

- średniej, złożone z piasków i skał litych silnie uszczelnionych,
- słabej, złożone z gliny i pyłów,
- zróżnicowanej (grunty antropogeniczne),
- zmienna (grunty organiczne).

Zgodnie z mapą sozologiczną na terenach opracowania i w ich sąsiedztwie występują grunty orne, lasy ochronne oraz grunty antropogeniczne obszarów zabudowanych. Dodatkowo na obszarze opracowania i bezpośrednim sąsiedztwie występują:

- grunty podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- grunty narażone na zalewy powodziowe,
- zanieczyszczone wody podziemne,
- skupisko źródeł niskiej emisji gazów i pyłów,
- składowisko surowców rolniczych,
- lasy o słabej klasie uszkodzeń, gdzie występują abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne czynniki degradujące.

6.3 Warunki wodne

Obszar opracowania w całości należy do dorzecza Warty, znajduje się w zasięgu działu wodnego III rzędu. Głównym ciekim zlokalizowanym w sąsiedztwie jest rzeka Warta.

Zgodnie z mapą hydrologiczną w sąsiedztwie opracowania występują:

- dział obszaru bezodpływowego chłonnego oraz bezodpływowego ewapotranspiracyjnego
- obszary zalewania wodami rzecznyymi w czasie wezbrań,
- studnia o głębokości do zwierciadła wody 2,2m,
- stacja uzdatniania wody,
- cieki okresowe,
- ujęcia wód podziemnych,
- przerzut wody czystej w kierunku północno – wschodnim,
- brama w dziale wodnym,
- izolowane zagłębienie bezodpływowe:
 - ewapotranspiracyjne,
 - chłonne.

Zgodnie z mapą hydrograficzną poziom zalegania wód gruntowych na obszarze opracowania wraz z otoczeniem mieści się w przedziale od 1 do 2 m p. p. t., miejscami nawet do poziomu 5 m p. p. t. Na tym poziomie przebieg hydroizobat jest niepewny.

Ze względu na występujące grunty, omówione w rozdziale 6.2, przepuszczalność podłoża na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie jest w głównej mierze średnia (piaski i skały lite silnie uszczelnione), a w mniejszym zakresie: słaba (gliny i pyły), zróżnicowana (grunty antropogeniczne), a także zmienna (grunty organiczne).

Część wsi Luciny znajduje się w Obszarze Podwyższonej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (OWO) wydzielonego w utworach czwartorzędowych (GZWP 150).

6.4 Gleby

Na terenie opracowania oraz jego sąsiedztwie występuje:

1. kompleks żytni (żytnio ziemniaczany) dobry, gleby biellicowe właściwe i pseudobiellicowe na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko (50-100cm) na glinach lekkich zalegających głęboko (100-150cm) na piaskach słabogliniastych;
2. kompleks żytni (żytnio ziemniaczany) słaby:
 - a. gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, na:
 - piaskach słabo gliniastych,
 - piaskach słabo gliniastych, zalegających średnio głęboko na glinach lekkich
 - piaskach słabo gliniastych, zalegających głęboko na piaskach luźnych,
 - piaskach słabo gliniastych, zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
 - piaskach słabo gliniastych, zalegających płytko do (50cm) na piaskach luźnych,
 - b. gleby biellicowe właściwe i pseudobiellicowe, na:
 - piaskach słabo gliniastych,
 - piaskach słabo gliniastych, zalegających głęboko na piaskach luźnych,
 - c. mady na piaskach słabo gliniastych pylastych, zalegających płytko na piaskach luźnych,
3. kompleks żytnio – łubinowy, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na:
 - piaskach luźnych,
 - piaskach słabo gliniastych, zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
4. kompleks zbożowo – pastewny mocny, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na:
 - piaskach gliniastych lekkich pylastych zalegających średnio głęboko na piaskach słabo gliniastych,
 - piaskach gliniastych lekkich, zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
5. kompleks zbożowo – pastewny słaby:
 - a. czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare, na:
 - piaskach słabo gliniastych,
 - piaskach gliniastych lekkich, zalegających średnio głęboko na piaskach słabo gliniastych,
 - b. brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
6. użytki zielone średnie, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na:
 - - piaskach słabo gliniastych,
 - piaskach gliniastych lekkich, zalegających średnio głęboko na glinach lekkich
 - piaskach gliniastych lekkich, zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych
 - piaskach gliniastych lekko pylastych, zalegających średnio głęboko na piaskach słabo gliniastych,
7. użytki zielone słabe i bardzo słabe:
 - a. czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare, na piaskach słabo gliniastych, zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,

- b. gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
- c. mady na piaskach słabo gliniastych pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych,
- d. gleby mułowo - torfowe,
- 8. lasy państwowe,
- 9. gleby rolniczo nieprzydatne (nadające się pod zalesienie),
- 10. tereny zabudowane, gleby o niewykształconym profilu,
- 11. lasy na glebach brunatnych wylugowanych i brunatnych kwaśnych na piaskach luźnych,
- 12. wody nieużytki.

6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar opracowania cechuje się urozmaiconym krajobrazem, częściowo przekształconym przez działalność człowieka, zarówno poprzez wprowadzenie zabudowy, jak i działalność rolniczą. W zakresie flory na terenie opracowania i w sąsiedztwie można wyróżnić roślinność leśną (m.in. robinie akacjowe, dęby szypułkowe, sosny), roślinność towarzysząca ciekom wodnym i zbiornikom, częściowo stanowiącą Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Łęgi Mechlińskie oraz zieleń urządzoną terenów zabudowanych.

Zlokalizowany w sąsiedztwie Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie” ma na celu ochronę kompleksu lasów łęgowych i łąkowych oraz zachowanie wodnych, podmokłych i wilgotnych siedlisk przyrodniczych o znaczących wartościach krajobrazowych, natomiast Obszary Natura 2000: „Ostoja Rogalińska” ochronę ptaków oraz Rogalińska Dolina Warty” ochronę siedlisk

Fauna na obszarze opracowania jest charakterystyczna dla obszarów nizinnych kraju, przy czym ze względu na sąsiedztwo dużego naturalnego kompleksu leśnego zwierzęta tam występujące mogą pojawiać się również na obszarze objętym opracowaniem. Wśród ssaków są to: sarny, dziki, zające, wiewiórki, lisy, z gadów: zaskrońce. Natomiast wśród ptactwa zaobserwować można kruki, żurawie, bociany, bieliki, orliki. Jednocześnie w sąsiedztwie, w rzece Warcie odnotowuje się występowanie kilkunastu gatunków ryb.

6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Klimat lokalny uwarunkowany jest rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar opracowania według podziału rolniczo – klimatycznego R. Gumińskiego położony jest w dzielnicy środkowej. Zaliczana ona jest do najcieplejszych w obrębie kraju. Jest to jeden z najsuchszych regionów Polski; średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 550 mm, a w miesiącu najwyższych opadów w ciągu roku (lipcu) wynosi poniżej 80 mm. W latach ciepłych zdarza się średni roczny opad w wysokości 450 – 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8 ° C. Miesiącem najchłodniejszym to styczeń, gdy średnia temperatura wynosi około – 2 ° C, w miesiącu najcieplejszym (lipcu) średnia temperatura sięga 18 ° C. Liczba dni mroźnych waha się pomiędzy 30 a 60, a ogólna liczba dni z przymrozkami pomiędzy 100 a 110. Na obszarze pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

Na terenach, gdzie rzeźba terenu nie charakteryzuje się dużym urozmaicheniem, występuje topoklimat charakterystyczny dla terenów płaskich i słabo zainwestowanych.

Odznacza się on brakiem emisji ciepła antropogenicznego i słabą szorstkością terenu, co wpływa na brak możliwości osłabienia siły wiatru. Na obszarach o bardziej urozmaiconej rzeźbie, w obniżeniach terenu, zaobserwować można osłabienie siły wiatru i zaleganie powietrza zanieczyszczonego.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” z marca 2008 r. badania stanu czystości powietrza na obszarze gminy Śrem prowadzono w latach 1997 – 2003 przez PPIS na obszarze miejskim przy ul. Wiejskiej oraz przez IMGW i WIOŚ w Grzymosławiu na obszarze pozamiejskim. W pierwszym punkcie nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego, a w roku 2004 odnotowano nieznaczny spadek poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki (27,5% wartości dopuszczalnego stężenia średniorocznego), natomiast zanieczyszczenie pyłem zawieszonym utrzymało się na takim samym poziomie, jak w roku 2002 (poniżej dopuszczalnego stężenia średniorocznego). Z kolei w punkcie drugim, badania określające poziom zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu oraz dwutlenkiem siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych tych zanieczyszczeń. Jednocześnie wartości stężeń dwutlenku siarki nie zmieniają się znacząco (około 25% dopuszczalnego stężenia średniorocznego – ze względu na ochronę roślin), gdy stężenia dwutlenku azotu nieznacznie wzrastają.

W celu określenia tła zanieczyszczeń powietrza w rejonie opracowania posłużono się przeprowadzaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu roczną oceną jakości powietrza (2011). W związku z nowym podziałem kraju na strefy, zgodnie z transpozycją Dyrektywy 2008/50/WE do prawa polskiego gmina Śrem wchodzi w skład strefy wielkopolskiej. Oceny jakości powietrza dla całego województwa wielkopolskiego dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska celem uzyskania informacji o stężeniu zanieczyszczeń w powietrzu. Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje następujące zanieczyszczenia: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon O₃, tlenek węgla CO.

W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Dla wszystkich wymienionych zanieczyszczeń obowiązuje ten sam podział kraju na strefy. Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza stanowią:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu,
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji,
- poziom docelowy,
- poziom celu długoterminowego.

Wynikiem oceny, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych;
- klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy, poziomy celów długoterminowych.

Wynikowe klasy w strefie wielkopolskiej w 2011 roku dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia przedstawiono poniżej:

Tabela 1 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla każdej strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	A5	Cd	Ni	Pb	Os
Strefa wielkopolska	A	A	A	A	B	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, 2011.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza wpływa na stan zdrowia ludności jak również na roślinność oraz zmiany pH gleby i wód powierzchniowych. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem polega na zapobieganiu przekraczania dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu i ograniczaniu ilości lub eliminowaniu wprowadzania do powietrza tych substancji. Zanieczyszczenia usuwane są z atmosfery poprzez proces suchego osiadania lub wymywania przez opady atmosferyczne oraz w wyniku reakcji chemicznych, które prowadzą do powstania innych związków chemicznych zwanych zanieczyszczeniami wtórnymi. Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie.

W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2011 roku:

- dla ozonu *strefie wielkopolskiej* przypisano klasę C;
- dla dwutlenku siarki i tlenków azotu *strefę wielkopolską* zaliczono do klasy A.

Lokalnymi źródłami hałasu mogą być drogi o dużym natężeniu ruchu i linia kolejowa. W sytuacji, gdy tereny opracowania nie są silnie zabudowane wzdłuż dróg i linii kolejowej, odległości do jakich mogą dochodzić uciążliwości ruchu są znaczne, szczególnie w letnie, bezchmurne dni. Pod pojęciem uciążliwości należy rozumieć przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych dla pory dziennej i nocnej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*. Hałas związany z istniejącą drogą, zlokalizowaną na terenie opracowania, mimo jej wojewódzkiego charakteru nie powinien przekraczać dopuszczalnych wartości.

W oparciu o „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” przeanalizowano badania hałasu komunikacyjnego, dokonane w czerwcu 2007 r. w celu rozpoznania terenów szczególnego zagrożenia hałasem. Badania te zostały przeprowadzone w 3 punktach pomiarowych w porze dziennej (od 6 do 22 godz.) przy zwiększonym ruchu samochodowym, tj. w dni powszednie.

- 1 punkt przy drodze nr 432 (St. 1 - wjazd z kierunku Leszna)
- 2 punkty w sąsiedztwie drogi nr 434 (St. 2 - wjazd z kierunku Gostynia i Rawicza oraz St. 3 - wyjazd w kierunku Kórnik i Wrześni).

Wykonane pomiary wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na stanowisku 3 na wysokości bloku mieszkalnego nr 28 przy ul. Poznańskiej. Na stanowisku 1 równoważny poziom dźwięku był praktycznie równy wartości granicznej: wynosił 60,52 dB. Stanowisko zlokalizowane było na linii zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

w rejonie ul. Chłapowskiego. Natomiast przekroczenia stwierdzono na stanowisku 2 usytuowanym na ul. Powstańców Wlkp. (rejon ul. Modrzewskiego) – 63,8 dB (A). W tym punkcie poziom hałasu był najbardziej wyrównany i wysoki: przekroczenia poziomu 60 dB stwierdzono w ciągu wszystkich godzin prowadzenia pomiarów, z maksymalnym godzinowym poziomem dźwięku wynoszącym 65,5 dB (A).

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

7.1. Cel opracowania projektu planu

Jednym z celów sporządzenia planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, w tym dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Potrzeba sporządzenia dla wyżej wymienionego obszaru planu miejscowego wynika przede wszystkim z konieczności określenia sposobu zagospodarowania i zabudowy nowych terenów inwestycyjnych oraz ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem analizowane obszary znajdują się na terenach przeznaczonych na: pola uprawne, łąki i pastwiska, lasy, tereny wskazane do zalesienia oraz istniejąca i projektowana zabudowa wsi Luciny.

Z opracowania wyłączono teren zabudowy wiejskiej, stanowiący centrum wsi wraz z terenami przyległymi, o powierzchni około 62 ha. Dla części wskazanego obszaru wydano już decyzje o warunkach zabudowy, dokonano podziałów nieruchomości.

Nowy plan ustala przeznaczenia terenów pod:

- zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- zielen otwartą,
- las,
- dolesienia,
- tereny rolnicze,
- drogi:
 - wewnętrzne,
 - publiczne zbiorcze.

Głównym celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego we wsi Luciny jest zahamowanie procesu rozpraszania zabudowy i wprowadzenie zakazu jej lokalizowania na terenach, które pełnią odmienne funkcje i nie są wyposażone w jakąkolwiek infrastrukturę techniczną.

7.2 Ustalenia projektu planu

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie terenów:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone na rysunku planu symbolem **MN**;
- 2) tereny zieleni otwartej oznaczone na rysunku planu symbolem **Z**;
- 3) tereny lasu oznaczone na rysunku planu symbolem **ZL**;
- 4) tereny rolnicze oznaczone na rysunku planu symbolem **R**;
- 5) tereny dolesień oznaczone na rysunku planu symbolem **RL**;

- 6) tereny dróg wewnętrznych oznaczone na rysunku planu symbolem KDW;
- 7) tereny dróg publicznych zbiorczych oznaczone na rysunku planu symbolem **KDZ**.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze istniejące na przedmiotowym terenie, określone w rozdziale 5 i 6 niniejszej prognozy, do najważniejszych przesłanek projektu planu miejscowego należy stworzenie optymalnego rozwiązania funkcjonalno – przestrzennego.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w projekcie planu wprowadzono zapisy zakazujące lokalizacji:

- tymczasowych obiektów budowlanych poza obiektami niezbędnymi podczas wznoszenia budynków i budowli,
- ogrodzeń o przęsłach z prefabrykowanych elementów betonowych.

Dopuszcza się natomiast lokalizację m.in.:

- urządzeń budowlanych, dróg wewnętrznych dla ruchu kołowego i pieszego oraz wydzielonych miejsc postojowych na terenie **MN**,
- urządzeń infrastruktury technicznej,
- ogrodzeń ażurowych na terenie **MN**,
- tablic informacyjnych,

W projekcie planu znalazł się także szereg zapisów niezbędnych dla ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W planie ustalono:

- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach **MN**, jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;
- gromadzenie i segregację odpadów w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej;
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem możliwości ich zagospodarowania na terenie nieruchomości;
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów **KDW** i **KDZ** do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem, do czasu jej realizacji, stosowania urządzeń do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego;
- odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki;
- wywóz mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie na terenie inwestora;
- zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych.

Zapisy projektu planu odnoszą się także w sposób szczegółowy do prowadzenia gospodarki wodno – ściekowej na analizowanym terenie, co zostanie szerzej omówione w rozdziale 8.3 niniejszej prognozy.

W projekcie planu wprowadzono zapisy określające szczegółowe parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów m.in. poprzez minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego.

Ponadto w projekcie planu znajdują się zapisy określające szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów dla zabudowy. W zapisach tych określono wysokość zabudowy, powierzchnię zabudowy oraz intensywność zagospodarowania. Dla projektowanej zabudowy zapisana jest minimalna

powierzchnia terenów biologicznie czynnych, co pozwolić powinno na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenie, na którym dopuszczono zabudowę. Respektowanie takiego zapisu będzie warunkiem zachowania trwałości procesów biologicznych oraz powiązań przyrodniczych.

W zapisach projektu planu w zakresie zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości nie podejmuje się ustaleń. Drogi w granicach planu tworzą układ komunikacyjny połączony z drogami znajdującymi się poza jego obszarem. Częściowo drogi te już funkcjonują. Proponowana funkcja nie powinna wpływać znacząco na istniejące warunki akustyczne oraz prowadzić do przekroczeń akustycznych standardów jakości środowiska, jak również nie powinna powodować pogorszenia stanu jakości powietrza zarówno terenów objętych planem jak i terenów sąsiednich. Nowa działka budowlana będzie o pow. min. 2500 m².

Natomiast w zakresie infrastruktury technicznej przewiduje się w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej dopuszcza się modernizacji, rozbudowy oraz budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej z dopuszczeniem do czasu jej realizacji możliwości poboru wody z indywidualnego ujęcia wody zlokalizowanego na działce budowlanej zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej. dopuszczenie scalenia i podziału na działki pod budowę urządzeń infrastruktury technicznej.

Jednocześnie w planie ustalono w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu:

- nakaz uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszystkich nowych budowli o wysokości równej i większej niż 50 m npt przed wydaniem pozwolenia na budowę,
- nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej.

W planie w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych nie podjęto ustaleń.

Po analizie dokumentów pozytywnie należy ocenić zapisy uściślające warunki ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego.

7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. określa, iż miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Na terenie Gminy Śrem obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Śrem. W dokumencie tym analizowany obszar znajduje się na terenach przeznaczonych pod pola uprawne, łąki i pastwiska, lasy, tereny wskazane do zalesienia oraz istniejąca i projektowana zabudowa wsi Luciny. Z opracowania wyłączono teren zabudowy wiejskiej, stanowiący centrum wsi wraz z terenami przyległymi, o powierzchni około 62 ha. Dla części wskazanego obszaru wydano już decyzje o warunkach zabudowy, dokonano podziałów nieruchomości.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez projektowane przeznaczenie terenów pod funkcję zgodną z wyznaczoną dla danego terenu w Studium... tj, m.in.:

- zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- zieleń otwartą,
- las,
- dolesienia,
- tereny rolnicze,
- drogi:
 - wewnętrzne,
 - publiczne zbiorcze.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu gminnym są lokalne programy ochrony środowiska oraz plany gospodarki odpadami. Na obszarze gminy Śrem obowiązuje Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem oraz Krajowy i Wojewódzki Plan gospodarki odpadami. Zapisy analizowanego projektu planu zapewniają dostosowanie gospodarki odpadami do obowiązującego Planu gospodarki odpadami. Również zapisy w zakresie ochrony środowiska, poprzez dostosowanie do obowiązującego prawa nie są sprzeczne z Programem ochrony środowiska dla Gminy Śrem.

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględnić cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
2. Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
3. dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
4. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
5. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),

6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
7. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
8. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania miejscowego planu, która wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Powyższe dokumenty realizowane są w projekcie również poprzez nakaz odprowadzenia ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych, na ścieki.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa, Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010 oraz w uaktualnianej Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016.

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Celem podstawowym II Polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych), przy założeniu, że strategia zrównoważonego rozwoju Polski pozwoli na wdrażanie takiego modelu tego rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i reglamentację korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania realizowane przez wszystkich użytkowników nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów.

W maju 2003 r. Sejm RP przyjął dokument „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010” stanowiący

uszczegółowienie „II Polityki ekologicznej Państwa” z 2000 r. Natomiast w maju 2009 r. został przyjęty dokument „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016”.

Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszego dokumentu do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Kierunki działań określone w celach średniookresowych do 2016 r. mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Ma się to odbywać poprzez m.in.:

- wdrożenie wytycznych metodycznych dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko (wraz z poprawą jakości tych dokumentów),
- wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (które jest opracowaniem planistycznym obejmującym teren całej gminy),
- zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000 oraz sporządzenie dla nich planów ochrony,
- wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- określenie zasad ustalenia progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska,
- wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

Ponadto w dniu 26 października 2007 r. Rada Ministrów uchwaliła „Krajową strategię ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 25 lutego 2003 roku.

Zapisy tych dokumentów są realizowane poprzez wprowadzenie rozbudowanej oceny oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu jaką jest niniejsza prognoza. Plan odnosi się do zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, gdzie ustala się wysoki wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenach zieleni urządzonej i terenach przeznaczonych do zainwestowania, co ma wpływ na kształtowanie bioróżnorodności oraz ogólnie na otaczające środowisko. Dodatkowo niniejsza prognoza odnosi się do prowadzonego monitoringu w zakresie zanieczyszczeń powietrza oraz uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym.

Opracowywany projekt planu miejscowego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty

te jak zostało to wyżej wspomniane są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

7.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak udziału człowieka i nieumiejętne kształtowanie właściwych procesów ekologicznych w dłuższej perspektywie czasowej może doprowadzić na danym terenie do postępującej degradacji zarówno środowiska przyrodniczego jak i krajobrazu. Może to być spowodowane m.in. powiększeniem spontanicznych zbiorowisk roślinności ruderalnej (które w przyszłości stać się mogą miejscem „dzikich” wysypisk odpadów, przez co niekorzystnie wpływającej na walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu), niedostatecznym zaopatrzeniem terenu w elementy infrastruktury technicznej.

Brak planu miejscowego utrudnia określenie: zasad kształtowania polityki przestrzennej, przeznaczenia terenów, zasad zagospodarowania i zabudowy. Powyższe uniemożliwia kształtowanie ładu przestrzennego zgodnie z określoną w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem polityką przestrzenną i ochronę środowiska. W sytuacji braku miejscowego planu, zagospodarowanie i zabudowa następuje w oparciu o decyzje administracyjne - warunki zabudowy, pozwolenia na budowę. Ze względu na fakt, iż powyższe decyzje nie muszą być zgodne ze Studium... powodować to może chaos przestrzenny i niewystarczającą ochronę środowiska. Skutkiem braku planu może być m. in. zbyt intensywna zabudowa, niewielka powierzchnia biologicznie czynna, wprowadzenie nieodpowiedniej funkcji, dopuszczenie działalności emitującej hałas, zanieczyszczenia.

Z kolei pozostawienie terenu przy obecnym zagospodarowaniu (tereny uprawiane rolniczo) powodować może zmniejszenie bioróżnorodności, zanieczyszczenie nawozami i środkami ochrony roślin gleb i wód gruntowych.

Pozytywnym aspektem pozostawienia obszaru opracowania przy obecnym zagospodarowaniu będzie: utrzymanie znacznej powierzchni biologicznie czynnej, utrzymanie obecnego ukształtowania terenu, brak ingerencji w warunki gruntowo - wodne.

7.5 Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m.in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz zarządzania i kształtowania terenów zieleni,
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,

- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w planie uwzględnić, a analizowany projekt planu, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego w projekcie planu ustala się m. in. zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ponadto ustala się w zakresie gospodarki odpadami, gromadzenie i usuwanie ich zgodnie z Krajowym i Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W zakresie racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi nakazuje się wykorzystanie nadmiaru mas ziemnych pozyskanych podczas prac budowlanych w obrębie działki budowlanej lub usuwanie ich zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* w art. 73 ust. 1 stanowi, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać ograniczenia wynikające z:

- 1) ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
- 2) utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
- 3) wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
- 4) ustalenia w trybie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2012 r. poz. 145) warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Zgodnie z art. 114. ust. 1. ustawy *Prawo ochrony środowiska* przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazuje się, które z nich należą do terenów przeznaczonych (art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy):

- a) pod zabudowę mieszkaniową,
- b) pod szpitale i domy opieki społecznej,
- c) pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- d) na cele uzdrowiskowe,
- e) na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- f) na cele mieszkaniowo-usługowe,

i dla których przepisami odrębnymi¹ ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

W projekcie planu ustala się kształtowanie komfortu akustycznego w środowisku, poprzez nieprzekraczanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku tj.: dla terenów oznaczonych symbolami MN.

W zakresie zasad gospodarki wodno-ściekowej określonych ustawą *Prawo wodne* z dnia 18 lipca 2001 r. w projekcie planu ustala się: odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem możliwości ich zagospodarowania na terenie nieruchomości zgodnie z przepisami odrębnymi;

odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **KDW**, **KDD** i **KDZ** do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem, do czasu jej realizacji, stosowania urządzeń do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego;

odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej z

¹ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826 z dnia 5 lipca 2007 r.)

dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki.

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880), w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, do których należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Na obszarze opracowania nie występują obszary wyznaczone jako szczególna forma ochrony przyrody na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*² (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880). Jedynie w sąsiedztwie opracowania zlokalizowany jest Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie oraz obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” i specjalny obszar ochrony siedlisk „Rogalińska Dolina Warty”.

Ustalenia analizowanego projektu planu nie powinny mieć negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące na sąsiednich obszarach, gdyż uściślają w zakresie ochrony przyrody warunki na jakich ma odbywać się nowe zagospodarowanie terenu.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Jednak pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: *Prawo geologiczne i górnicze*, *Prawo łowieckie* dotyczą w zasadzie innej problematyki, niż ta zawarta w treści analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w gminie Śrem które dotyczyć mogą również terenu opracowania, wymienić należy m. in.:

- nielegalne wysypiska śmieci, składowiska gruzu,
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleb, spowodowane rolniczym użytkowaniem terenów (używanie wszelkiego rodzaju nawozów sztucznych podczas prowadzenia upraw rolniczych oraz korzystanie ze środków ochrony roślin),
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych innego pochodzenia (m. in. nielegalne wysypiska śmieci, źle użytkowane szamba),
- ścieki, powstałe przy produkcji zwierzęcej,
- produkcja rolnicza, ograniczająca naturalną bioróżnorodność,

² Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880.

- indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- przekształcenia ziemi, związane z budową dróg i domów,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych (powodując m. in. skażenia gleb i prowadząc do ich degradacji chemicznej),
- hałas i wibracje spowodowane ruchem komunikacyjnym (stanowiące również potencjalne zagrożenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców),
- Stacja Radiowo – Telewizyjnego Centrum nadawczego m. Góra, będąca lokalnym emiterem promieniowania elektromagnetycznego,
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze opracowania przekształceniom mogą ulec tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem i pod drogami – związane to jest z ich utwardzeniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu są ustalenia określające maksymalne powierzchnie zabudowy:

- 25% powierzchni działki budowlanej w tym maksymalnie 70m² dla budynku gospodarczego lub garażowo-gospodarczego wolno stojącego dla terenów MN.

Powierzchnie te powinny zapewnić pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

Ponadto prace ziemne związane z wprowadzeniem m. in. infrastruktury komunikacyjnej oraz z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Dlatego też w zapisach projektu wprowadzony jest zapis o nakazie wykorzystania nadmiaru mas ziemnych pozyskanych podczas prac budowlanych w obrębie działki budowlanej lub usuwania ich, zgodnie z przepisami odrębnymi.

8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu planu zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. W miejscach lokalizacji elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz wprowadzenia zabudowy nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych.

Wskazane byłoby, podczas wprowadzaniu nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych).

8.3 Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Luciny, określają zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, w tym istniejących warunków wodnych.

W zakresie gospodarki odpadami, gromadzenie ich i usuwanie zgodnie z Krajowym i Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem możliwości ich zagospodarowania na terenie nieruchomości zgodnie z przepisami odrębnymi;

odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **KDW, KDD i KDZ** do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem, do czasu jej realizacji, stosowania urządzeń do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego;

odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki.

Powiększanie obszarów zabudowanych, a co za tym idzie – pomniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, zmniejsza zdolności infiltracyjne gruntów, powoduje również nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z obszarów. Grozić może to zmianą poziomu wód gruntowych, przesuszaniem gruntu oraz degradacją cieków.

Jednakże zapisy dotyczące warunków wodnych i ich ścisłe przestrzeganie pozwolą ograniczyć pogorszenie stanu wód gruntowych spowodowane potencjalnymi zanieczyszczeniami.

8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Projekt zmiany miejscowego planu nie obejmuje terenów wchodzących w obszary chronione, w tym także obszary Natura 2000. Przy czym skala, proponowana funkcja oraz niewielki zasięg oddziaływania nie powinny mieć wpływu na zlokalizowane poza jego obszarem: Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Łęgi Mechlińskie, obszary Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” oraz „Rogalińska Dolina Warty oraz inne formy ochrony przyrody.

Ponadto do najważniejszych zapisów dotyczących ochrony środowiska należy ustalenie udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na całym terenie. W zakresie powierzchni terenu biologicznie czynnego ustalono w projekcie planu odpowiednie wartości wskaźnika dla danych obszarów.

Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszaru analizowanego poprzez zwiększenie udziału zabudowy. Niemniej jednak wprowadzana zabudowa ma uwzględniać uwarunkowania środowiskowe obszaru i nie pogarszać walorów przyrodniczych i krajobrazowych danego terenu, pozostawiając niezbędne połączenia przyrodnicze. Ponadto obecność ludzi może wpłynąć pozytywnie na świat zwierzęcy poprzez dbałość i dożywanie zwierząt, szczególnie w okresie zimowym. Na terenie opracowania nie znajdują się żadne siedliska lęgowe ptactwa, które mogłyby ulec zniszczeniu, a przez to obniżeniu populacji jakiegoś gatunku.

Wszystkie powyższe zapisy oraz przepisy odrębne dążą do zminimalizowania i zniwelowania ingerencji człowieka w naturalny charakter analizowanego terenu.

8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu planu, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane funkcje, nie wpłynie znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego oraz na stan higieny atmosfery.

Uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych).

Ponadto w projekcie planu znalazły się zapisy z zakresu kształtowania komfortu akustycznego w środowisku ustalające nakaz dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej, określonych w przepisach odrębnych, tj.: dla terenów oznaczonych symbolami MN..

Realizacja projektowanej zabudowy zgodnej z projektem planu oraz wprowadzone przeznaczenie terenu na obszarze opracowania nie powinno spowodować negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan środowiska.

8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowej infrastruktury pozostanie nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Niemniej jednak każde nowe zainwestowanie na terenie użytkowanym rolniczo przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie. Często nie są to gatunki cenne, ale z punktu widzenia różnorodności biologicznej ważne. Dlatego też projekt planu określa postępowanie w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i tym samym pomaga zapewnić warunki do podtrzymania bioróżnorodności.

8.7 Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu miejscowego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej m.in. poprzez wprowadzenie nowej zabudowy. Spowoduje to zagęszczenie ludności w obrębie analizowanych obszarów, ale jednocześnie umożliwi obecnym właścicielom nieruchomości oraz potencjalnym nabywcom zabudowanie terenu obecnie niezabudowanego. Zapisy projektu planu miejscowego odnosząc się do sfery ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do ochrony terenów cennych przy jednoczesnym podnoszeniu dbałości o środowisko. Dodatkowo wprowadzono dość szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, które dają istotne wytyczne do kierunku rozwoju tego terenu.

Ponadto, tego typu inwestycje ze względu na charakter wprowadzonej funkcji, powodują wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie, co wpłynie na jakość życia obecnych mieszkańców analizowanego obszaru

8.8 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu w swoim zakresie będzie miał wpływ na krajobraz, gdyż na części terenów niezagospodarowanych wprowadza zainwestowanie. Niemniej jednak projektowane zagospodarowanie będzie wykorzystywało naturalne predyspozycje środowiska, a więc także rzeźbę terenu.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt planu miejscowego nie obejmuje swoim zasięgiem miejsc występowania złóż zasobów naturalnych i nie przewiduje wprowadzania jednostek, które mogłyby ewentualnie kolidować z eksploatacją złóż na terenach sąsiadujących.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej ustala się obowiązek uzgadniania, z właściwym organem ochrony zabytków, działań inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu, a wymagających prac ziemnych, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych.

9. Rozwiązania alternatywne

Możliwości sposobów różnego zagospodarowania terenu opracowania ograniczone zostały w trakcie opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem. W trakcie prac nad planem rozważano alternatywne rozwiązania, proponując między innymi zwiększenie intensywności zabudowy. Jednakże ze względu na obowiązujące dokumenty, walory przyrodnicze obszaru opracowania, zaproponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie można uznać za najbardziej optymalne, przy założeniu.

10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

W działaniach szczególny nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, zalesianie, rekultywację gleby oraz wprowadzanie roślinności, ochronę naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, która pozwoli na przywrócenie równowagi przyrodniczej na danym terenie. Zapisy projektu planu miejscowego omówione w rozdziale 8 umożliwiają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejącego i projektowanego zagospodarowania.

Jednocześnie realizacja zapisów planu miejscowego nie powinna spowodować negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze obszarów Natura 2000.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów planu miejscowego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po jego uchwaleniu. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt, burmistrz albo prezydent miasta zobowiązany jest przynajmniej raz w trakcie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, w tym skutków realizacji postanowień dokumentu). W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne, jak również organy administracji. Należą do nich m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (który przeprowadza coroczną ocenę w ramach monitoringu lokalnego i regionalnego, której podlegają poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i jego stan), Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Międzychód. Wyniki monitoringu stanu

środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska województwa wielkopolskiego, wydawanym co roku.

Zatem po dokonaniu odpowiednich analiz i ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o powyższy monitoring oraz inne dostępne wyniki pomiarów i obserwacji, w odstępach rocznych, bądź częstszych w przypadku odnotowania nieprawidłowości możliwe jest kontrolowanie realizacji ustaleń planu.

12. Streszczenie

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny w gminie Śrem, do którego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr 187/XIX/12 z dnia 28 lutego 2012 r.

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Śremie zawierający ustalenia realizacyjne, a także rysunek projektu planu w skali 1 : 2000.

Tereny opracowania i jego sąsiedztwo podlegają obecnie wpływowi antropopresji, zarówno ze względu na istniejące zainwestowanie jak i związanej z prowadzoną działalnością rolniczą.

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie terenu:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone na rysunku planu symbolem **MN**;
- 2) tereny zieleni otwartej oznaczone na rysunku planu symbolem **ZO**;
- 3) tereny lasu oznaczone na rysunku planu symbolem **ZL**;
- 4) tereny rolnicze oznaczone na rysunku planu symbolem **R**;
- 5) tereny dolesień oznaczone na rysunku planu symbolem **RL**;
- 6) tereny dróg wewnętrznych oznaczone na rysunku planu symbolem **KDW**;
- 7) tereny dróg publicznych zbiorczych oznaczone na rysunku planu symbolem **KDZ**.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: obecne użytkowanie terenu, warunki gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz.

Natomiast druga część odnosi się do konkretnych zapisów projektu planu w kontekście ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, jak również ich oddziaływania na poszczególne komponenty.

Prognoza wykazuje, iż zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego we wsi Luciny nie powinny spowodować realizacji inwestycji wpływających w znacznym stopniu negatywnie na środowisko na analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu. Ponadto intencją stworzenia zapisów planu miejscowego była możliwość zagospodarowania znacznych obszarów wcześniej niezabudowanych z wprowadzeniem dla nich zapisów dot. ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi standardami i dostosowanie treści planu do obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych.

W prognozie odniesiono się m.in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, o ochronie przyrody, Prawo wodne oraz przytoczono konkretne zapisy projektu planu, spełniające wymogi wynikające z tych ustaw. Dotyczą one m.in. gospodarki wodami

opadowymi i roztopowymi, gospodarki odpadami, zagospodarowania ścieków, nadmiaru mas ziemnych. Szczególne znaczenie mają także zapisy o uwzględnieniu stref ochronnych dla napowietrznych, naziemnych i podziemnych sieci technicznych, przy lokalizowaniu budynków. Parametry wprowadzanej zabudowy i intensywność zagospodarowania terenu jest dostosowana do istniejącej zabudowy oraz obowiązujących na terenie gminy przepisów, w tym Studium.